

รายงานผลการประชุมคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๖

ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ระหว่างวันที่ ๕ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

* * * * *

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติขอเรียนสรุปผลการประชุม ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๖ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ ข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญและอาจมีผลกระทบต่อไทย

๑.๑.๑ ขั้นตอนการอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ ของไทย

บราซิลและสหภาพยุโรปได้แสดงข้อกังวลต่อความล่าช้าของการดำเนินงานเปิดตลาดสินค้าปศุสัตว์ของไทยว่า ขัดต่อความตกลง SPS ดังนี้ (๑) ไทยยังไม่ได้จัดส่งแบบสอบถามสำหรับการเปิดตลาดเนื้อสุกรและโคมีชีวิตให้แก่ บราซิลตามที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ ซึ่งทำให้กระบวนการเปิดตลาดสินค้ามีความล่าช้าเกินความจำเป็น ซึ่งไทยได้ชี้แจงว่าได้เดินทางไปตรวจแหล่งผลิตเนื้อโคและจัดส่งแบบสอบถามสำหรับการนำเข้าลูกสัตว์ปีกและไข่ฟัก ให้บราซิลแล้ว (๒) ไทยดำเนินการเปิดตลาดเนื้อหมูให้แก่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ๑๑ ประเทศล่าช้า ซึ่งบางประเทศได้ส่งคำขอเปิดตลาดมายังไทยตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ โดยไทยพิจารณาคำขอเปิดตลาดเป็นรายประเทศ ทั้งๆ ที่ประเทศสมาชิกบังคับใช้กฎระเบียบด้านสุขภาพสัตว์และสุขอนามัยฉบับเดียวกัน และสามารถพิจารณาคำขอ เปิดตลาดไปพร้อมกันได้ประกอบกับที่ผ่านมาไทยมีการทบทวนและเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการอนุญาตนำเข้า สินค้าปศุสัตว์หลายครั้ง จึงเรียกร้องให้ไทยเร่งดำเนินการเปิดตลาดเนื้อสุกรให้กับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยเร็วและปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลง SPS ทั้งนี้ ผู้แทนไทยได้กล่าวชี้แจงว่าไทยได้ดำเนินการแจ้งเวียน ร่างขั้นตอนการนำเข้าสัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์และร่างขั้นตอนการนำเข้าอาหารสัตว์ต่อประเทศสมาชิก องค์การการค้าโลกแล้ว และเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกให้ข้อคิดเห็น ทั้งนี้ ไทยได้ เปิดตลาดสินค้าปศุสัตว์ เช่น เนื้อสุกร เนื้อโค สุกรพันธุ์ น้ำเชื้อโคและสุกร ลูกสัตว์ปีกและไข่ฟัก และวัตถุดิบอาหาร สัตว์ เป็นต้น ให้แก่ประเทศต่างๆ ซึ่งรวมถึงประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปด้วย โดยไทยได้อำนวยความสะดวก ทางการค้าในการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ให้แก่ประเทศคู่ค้าและพิจารณาตามความเสี่ยงในการนำเข้าสินค้านั้นๆ ตามหลักการของมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ซึ่งมีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม ต่อทุกประเทศ

๑.๑.๒ กฎระเบียบของสหภาพยุโรปเรื่องรายชื่อพืชที่มีความเสี่ยงสูง อิสราเอล แคนาดา สหรัฐอเมริกา และเคนยาแสดงข้อกังวลต่อการกำหนดให้ประเทศผู้ส่งออกสินค้าพืชที่มีความเสี่ยงสูง จะต้องยื่นข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงศัตรูพืชสำหรับการนำเข้าพืชภายใต้มาตรการเฉพาะก่อน วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยหากไม่จัดส่งข้อมูลภายในระยะเวลาดังกล่าวจะไม่สามารถส่งออกพืชที่กำหนด ไปยังสหภาพยุโรปได้ โดยประเทศสมาชิกเห็นว่าควรกำหนดข้อยกเว้นสำหรับสินค้าพืชที่เคยส่งออกแล้ว และขอทราบความชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณาเอกสารที่ต้องยื่นเพื่อประกอบการพิจารณานำเข้า สินค้า เนื่องจากกังวลว่าสหภาพยุโรปอาจใช้เวลานานในการพิจารณาข้อมูล ซึ่งจะทำให้การส่งออกสินค้าพืชที่มี ความเสี่ยงสูงทั้งหมดถูกระงับการนำเข้าในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ สหภาพยุโรปแจ้งว่ากฎระเบียบ ดังกล่าวเป็นแนวทางใหม่สำหรับการนำเข้าพืชของสหภาพยุโรป โดยยินดีรับข้อกังวลของประเทศสมาชิก เพื่อนำไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๑.๓ การปรับลดปริมาณสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits: MRLs) ของสาร Buprofezin, Chlorothalonil, Diflubenzuron, Ethoxysulfuron, Glufosinate, Imazalil, Ioxynil, Iprodione, Molinate, Picoxystrobin และ Tepraloxymid ของสหภาพยุโรป โคลอมเบีย คอสตาริกา โกลดีเวียร์ เอกวาดอร์ กัวเตมาลา อินเดีย ปานามา ปารากวัยและประเทศสมาชิกอื่นๆ อีก ๘ ประเทศแสดงข้อกังวลต่อการปรับลดค่า MRLs ของสาร Buprofezin, Picoxystrobin, Imazalil และ Glufosinate ไปที่ระดับ ๐.๐๑ ppm โดยเรียกร้องให้สหภาพยุโรปพิจารณาดำเนินการดังนี้ (๑) กำหนดค่า MRLs ของสารเหล่านี้บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยง และ (๒) พิจารณาค่า Codex MRLs ที่มีอยู่มาใช้เพื่อลดอุปสรรคทางการค้า ซึ่งผู้แทนสหภาพยุโรปยืนยันว่าได้ทำการประเมินความเสี่ยงพบว่าสารและเมตาบอไลต์ของสารเหล่านี้มีผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องปรับลดค่า MRLs ไปที่ระดับ ๐.๐๑ ppm อย่างไรก็ตามสหภาพยุโรปยินดีจะพิจารณากำหนดค่า Import Tolerance บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยงและยืนยันว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในเรื่องนี้

๑.๑.๔ กฎระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการจำแนกสารกำจัดศัตรูพืชที่เป็นสารขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อ (Endocrine Disruptors) ของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา เอกวาดอร์ กัวเตมาลา ปานามา ปารากวัย และประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกกว่า ๑๐ ประเทศร่วมกันแสดงข้อกังวล ดังนี้ (๑) หลักเกณฑ์ที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานความเป็นพิษของสารจะส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรทั่วโลก (๒) ขอให้สหภาพยุโรปพิจารณากำหนดค่า MRLs และ Import Tolerance บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยง และพิจารณาค่า Codex MRLs ที่มีอยู่มาใช้ ทั้งนี้ สหภาพยุโรปยืนยันว่าจะไม่มีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในเรื่องนี้ แต่ยินดีรับข้อมูลเพื่อจัดทำ Import Tolerance ของสารกำจัดศัตรูพืชที่เป็น Endocrine Disruptors บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยงซึ่งจะพิจารณาเป็นรายกรณี

๑.๒ ได้หวั่นร้ายงานความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเรื่องการเปิดตลาดเมล็ดพันธุ์มะละกอได้หวั่น โดยกล่าวขอบคุณไทยที่ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๑.๓ การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

สหรัฐอเมริกาสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกพิจารณาค่า Codex MRLs ของสาร Glyphosate มากำหนดใช้ และแสดงความกังวลต่อประเทศสมาชิกที่จะระงับการขึ้นทะเบียนสารดังกล่าว โดยปราศจากหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และอ้างอิงตามการประเมินความเป็นพิษของสาร ทั้งนี้ มีประเทศสมาชิก ๖ ประเทศได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา อาร์เจนตินา บราซิล ปารากวัย และอุรุกวัยกล่าวสนับสนุน โดยบราซิลแสดงข้อกังวลต่อที่ประชุมว่าจะขอติดตามเรื่องการยกเลิกการขึ้นทะเบียนสาร Glyphosate ของไทย โดยปราศจากข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตรของบราซิลไปยังประเทศไทยโดยเฉพาะถั่วเหลือง ซึ่งไทยมีการนำเข้าสินค้านี้จากบราซิลเป็นปริมาณมาก

๒. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า

๒.๑ ประเด็นการยกเลิกการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย ๓ ชนิดของไทย มีประเทศสมาชิก ๕ ประเทศขอหารือทวิภาคีเพื่อสอบถามและแสดงข้อกังวลต่อเรื่องดังกล่าว สรุปดังนี้

๒.๑.๑ บราซิล แสดงข้อกังวลต่อมาตรการยกเลิกการขึ้นทะเบียนของสาร Glyphosate และ Chlopyrifos เนื่องจากมีการใช้สารดังกล่าวในสินค้าเกษตรหลายชนิดโดยเฉพาะในถั่วเหลืองที่ส่งออกมายังไทย

๒.๑.๒ สหรัฐอเมริกาและแคนาดา เห็นว่าการยกเลิกการขึ้นทะเบียนของสาร Glyphosate ของไทยปราศจากการอ้างอิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยเรียกร้องให้ไทยดำเนินการดังนี้ (๑) ขอให้ไทยชะลอเรื่องการยกเลิกการขึ้นทะเบียนสาร Glyphosate จนกว่าจะจัดทำการประเมินความเสี่ยงของสารเสร็จสิ้น โดยสหรัฐฯ และแคนาดายินดีจะให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการในการประเมินความเสี่ยงแก่ไทย (๒) ขอให้ไทยพิจารณากำหนดค่า MRLs ของ Glyphosate บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยงและพิจารณาค่า Codex MRLs ของสาร Glyphosate ที่มีอยู่มากำหนดใช้ ทั้งนี้ ผู้แทนแคนาดาแจ้งว่า เอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทยได้หารือประเด็นดังกล่าวกับนายกรัฐมนตรีของไทยเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งขอให้แคนาดาจัดส่งข้อมูลการประเมินความเสี่ยงของสาร Glyphosate ให้แก่ไทย รายละเอียดดังเอกสารแนบ

๒.๑.๓ ออสเตรเลีย ขอทราบเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่ไทยใช้ประกอบการพิจารณา ยกเลิกการขึ้นทะเบียนสาร Glyphosate, Paraquat และ Chlopyrifos และได้แสดงความกังวลอย่างมาก หากไทยจะพิจารณาปรับลดค่า MRLs ของสารไปที่ระดับต่ำสุด (Zero Tolerance) เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าเกษตรของออสเตรเลียเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ได้เรียกร้องให้ไทยพิจารณาดำเนินการ บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยง และขอให้ไทยพิจารณาขยายระยะเวลาการให้ข้อคิดเห็นต่อร่างประกาศ ที่ไทยแจ้งเวียนภายใต้กรอบ TBT เป็นระยะเวลา ๓๐ วันหลังจากการแจ้งเวียน

๒.๑.๔ สหภาพยุโรป ได้แสดงข้อกังวลต่อระยะเวลาการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว ที่ค่อนข้างกระชั้นชิด และสอบถามหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ไทยใช้ในการอ้างอิงเพื่อยกเลิกการขึ้นทะเบียน รวมถึงแนวโน้มที่ไทยจะแจ้งเวียนร่างประกาศการยกเลิกการขึ้นทะเบียนต่อประเทศสมาชิก WTO

๒.๒ ประเด็นการหารือทวิภาคีอื่นๆ

๒.๒.๑ บราซิล ผู้แทนไทยสอบถามเหตุผลกรณีที่บราซิลจะหยิบยกเรื่องขั้นตอน การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ ของไทยขึ้นเป็นข้อกีดขวางทางการค้า เนื่องจากบราซิล ยังไม่ได้รับแบบสอบถามสำหรับการเปิดตลาดสินค้าดังกล่าวจากไทยตามที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ โดยผู้แทนไทย ชี้แจงว่าปัจจุบันไทยอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนการอนุญาตนำเข้าฯ และขอให้บราซิลทบทวน เรื่องการหยิบยกประเด็นดังกล่าวขึ้นเป็นข้อกีดขวางทางการค้า เนื่องจากไทยได้จัดส่งผลการตรวจประเมินเนื้อโค ให้แก่บราซิลแล้ว

๒.๒.๒ สหภาพยุโรป ผู้แทนไทยสอบถามเหตุผลกรณีที่สหภาพยุโรปจะหยิบยก เรื่องขั้นตอนการอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ ของไทยขึ้นเป็นข้อกีดขวางทางการค้า เนื่องจากไทยดำเนินการเปิดตลาดเนื้อสุกรให้แก่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปล่าช้า โดยเรียกร้องให้ไทย พิจารณาคำขอเปิดตลาดเนื้อหมูโดยมองสหภาพยุโรปเป็นตลาดเดียวเนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป บังคับใช้กฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขภาพสัตว์ฉบับเดียวกัน ทั้งนี้ ผู้แทนไทยชี้แจงว่าที่ผ่านมารวมปศุสัตว์ มีความร่วมมือกับสหภาพยุโรปอย่างใกล้ชิดและได้เร่งดำเนินการพิจารณาคำขอของประเทศสมาชิกสหภาพ ยุโรปหลายประเทศ จึงขอให้สหภาพยุโรปทบทวนการหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นเป็นข้อกีดขวางทางการค้า

๒.๒.๓ แคนาดา ผู้แทนแคนาดาขอบคุณที่ไทยจัดส่งแบบสอบถามสำหรับเนื้อหมู ปลอดภัยปลอดสารเรคโตพามีนให้แก่แคนาดา โดยแคนาดาจะจัดส่งข้อมูลให้ไทยและหวังว่าจะสามารถส่งออกเนื้อหมู ปลอดภัยปลอดสารเรคโตพามีนมายังไทยได้ภายในช่วงต้นปี ๒๕๖๓

๒.๒.๔ สหรัฐอเมริกา ผู้แทนสหรัฐฯ แสดงความยินดีกับผู้แทนไทยเนื่องจากสหรัฐฯ ได้ประกาศเพิ่มรายชื่อประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถส่งออกปลาและผลิตภัณฑ์จากปลาในตระกูล Siluriformes มายังสหรัฐฯ ได้ โดยจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒.๒.๕ ออสเตรเลีย (๑) ผู้แทนไทยสอบถามความคืบหน้าการเปิดตลาดเปิดปรุงสุก โดยไทยได้จัดส่งข้อคิดเห็นต่อร่างรายงานทบทวนความเสี่ยงสำหรับการนำเข้าเปิดปรุงสุกของไทยให้แก่ ออสเตรเลียแล้ว ซึ่งออสเตรเลียอยู่ระหว่างการพิจารณาข้อคิดเห็นดังกล่าวและจะแจ้งความคืบหน้าให้ไทย ทราบต่อไป (๒) ออสเตรเลียแจ้งว่าจะจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่กรมวิชาการเกษตรภายในเดือนพฤศจิกายน เพื่อประกอบการพิจารณาเปิดตลาดอะโวคาโดพันธุ์แฮส (๓) ขอให้กรมปศุสัตว์แจ้งตอบหนังสือของออสเตรเลีย เรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพและการตรวจสอบทางจุลชีววิทยาสำหรับเนื้อและผลิตภัณฑ์จากเนื้อ (๔) ออสเตรเลียติดตามประเด็นใบรับรองอาหารแปรรูปที่มีส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์จากโคและเจลาติน กับผู้แทนไทยโดยผู้แทนไทยขอให้ออสเตรเลียจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมตามที่ อย. ร้องขอ

๒.๒.๖ ฟิลิปปินส์ ผู้แทนไทยสอบถามความชัดเจนเกี่ยวกับร่างกฎระเบียบสำหรับการนำเข้าและส่งออกพืชและผลิตภัณฑ์พืชของฟิลิปปินส์ โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (๑) ขอบเขตของสินค้า พืชที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบฉบับนี้ (๒) การจัดทำความเท่าเทียมของระบบการควบคุมตรวจสอบความปลอดภัย อาหาร และ (๓) การแจ้งเวียนกฎระเบียบฉบับย่อยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบฉบับนี้ ซึ่งฟิลิปปินส์แจ้งว่าได้จัดทำกฎระเบียบฉบับย่อยเสร็จแล้ว และจะแจ้งเวียนต่อประเทศสมาชิกเพื่อรับฟัง ข้อคิดเห็นต่อไป

๒.๒.๗ เกาหลีใต้ (๑) ติดตามความคืบหน้าการเปิดตลาดเนื้อโค โดยผู้แทนไทยแจ้งว่า กรมปศุสัตว์อยู่ระหว่างจัดทำหนังสือทางการเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากเกาหลีใต้ (๒) ติดตามความคืบหน้า การเปิดตลาดพริกหวานและมะเขือเทศ โดยผู้แทนไทยแจ้งว่ากรมวิชาการเกษตรอยู่ระหว่างการวิเคราะห์ ความเสี่ยงศัตรูพืช หากดำเนินเสร็จจะดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชในมะเขือเทศต่อไป

* * * * *

ที่มา : กลุ่มความตกลงความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและอื่นๆ

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร